

**APROBAT,
Director general**

**PROGRAMUL ANTIFRAUDĂ ȘI ANTICORUPȚIE
AL
AGENȚIEI PENTRU DEZVOLTARE
REGIONALĂ A REGIUNII VEST
2023 - 2027**

CUPRINS

1. INTRODUCERE	4
1.1. Despre programul antifraudă și anticorupție de la nivelul ADR Vest	4
1.2. Termeni utilizați	4
2. VALORILE FUNDAMENTALE ȘI PRINCIPIILE PROMOVATE	5
2.1. Valori fundamentale	5
2.2. Principii	5
3. SCOPUL ȘI TEMELE PRINCIPALE ALE PROGRAMULUI	6
3.1. Scopul programului antifraudă și anticorupție	6
3.2. Temele principale abordate în program	6
4. POLITICA ANTIFRAUDĂ A ADR VEST	8
4.1. Alocarea responsabilităților pentru prevenirea și combaterea fraudei	9
4.2. Măsuri antifraudă	9
4.3. Raportarea riscurilor și suspiciunilor de fraudă și asigurarea cooperării cu organismele implicate în domeniu	9
5. OBIECTIVELE ȘI MĂSURILE PROGRAMULUI ANTIFRAUDĂ ȘI ANTICORUPȚIE 2023 – 2027 AL ADR VEST	10
1. Asigurarea unui mediu intern corect și integru în scopul reducerii impactului corupției	11
2. Creșterea gradului de conștientizare și educație antifraudă și anticorupție	11
3. Creșterea transparenței instituționale	12
4. Combaterea corupției prin măsuri administrative	13
5. Detectarea riscurilor și suspiciunilor de fraudă, raportarea și corectarea acestora	13
ANEXA 1 - PLANUL DE ACȚIUNE pentru implementarea Programului antifraudă și anticorupție 2023 - 2027 al Agenției pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest	

ABREVIERI

SNC	Strategia Națională Anticorupție
UE	Uniunea Europeană
CE	Comisia Europeană
BEI	Banca Europeană de Investiții
ADR	Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest (Agenția)
OI	Organism intermediar
AM	Autoritate de management
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FSE	Fondul Social European
FC	Fondul de Coeziune
AM PR	Autoritatea de Management pentru Programul Regional Vest 2021-2027
PR Vest	Program Regional Vest 2021-2027
PS	Program Sănătate 2021-2027
PTJ	Program Tranziție Justă 2021-2027
PNRR	Planul Național de Relansare și Reziliență
DG	Director General ADR Vest
DGA	Director General Adjunct ADR Vest
DGAMPR	Direcția Generală Autoritate de Management PR Vest 2021-2027
DRUC	Departamentul Resurse Umane și Comunicare
DJAD	Departamentul Juridic, Achiziții și Debite
BAI	Biroul de Audit Intern
BN	Biroul Nereguli
BP	Biroul Plăți
DSITD	Direcția Suport IT, Digitalizare
DSP	Direcția Suport Programe
DOIS	Direcția Organism Intermediar Sănătate
DOITJ	Direcția Organism Intermediar Tranziție Justă
DISIMM	Direcția Internaționalizare și Servicii pentru IMM-uri
DIPOR	Direcția Implementare POR 2014-2020
SCIM	Sistemul de control intern managerial
OLAF	Oficiul European de Luptă Antifraudă
DLAF	Departamentul pentru Lupta Antifraudă
EPPO	Parchetul European
SAR	Societatea Academică din România
AFC	Antifraudă și anticorupție
EURATOM	Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
COCOF	Comitetul de coordonare a fondurilor
EGESIF	Grupul de experți în fonduri europene structurale și de investiții

1. INTRODUCERE

1.1. *Despre programul antifraudă și anticorupție de la nivelul ADR Vest*

Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest este un organism neguvernamental de utilitate publică, care are calitatea de *organism intermediar* pentru Programul Operațional Regional 2014 – 2020, Programul Sănătate 2021-2027, Programul Tranziție Justă 2021-2027 și de *autoritate de management* pentru Programul Regional Vest 2021 - 2027, precum și de *beneficiar* de fonduri UE prin proiecte proprii.

Strategia Națională Anticorupție pentru perioada 2021 – 2025 și *Strategia Națională de Luptă Antifraudă pentru protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene în România, 2023-2027* constituie cadrul de reglementare a acestui program. Viziunea strategică a acesteia este de a consolida sistemul național de prevenire și combatere a corupției prin consolidarea mecanismelor de identificare și gestionare a riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților circumscrise acestui fenomen, în vederea garantării profesionalismului și eficienței în activitatea desfășurată. Obiectivul acesteia este reducerea numărului cazurilor de corupție, fraudă și incidente de integritate în sectoarele expuse la corupție, prin promovarea integrității organizaționale.

Programul respectă și prevederile *Ghidului EGESIF_14-0021 - Nota orientativă (CE) privind evaluarea riscului de fraudă. Măsurile eficiente și proporționale antifraudă.*

Componentele programului antifraudă a ADR Vest sunt *declarația de politică antifraudă și planul de acțiune*, la care se adaugă *procedurile pentru evaluarea adecvată a riscului de fraudă* și punerea în aplicare a unor măsuri antifraudă eficiente și proporționale printr-un plan de acțiune, ori de câte ori riscul net este semnificativ sau critic, utilizate în scopul îndeplinirii responsabilităților de autoritate de management pentru PR Vest 2021 - 2027.

Programul antifraudă și anticorupție la nivelul ADR Vest este elaborat de Departamentul Juridic, Achiziții și Debite, fiind implementat conform Planului de Acțiune.

1.2 *Termeni utilizați*

Termenul de **fraudă** este folosit în mod obișnuit pentru a descrie o gamă largă de abateri, inclusiv furt, corupție, delapidare, mită, fals, denaturare, coluziune, spălare de bani și ascunderea unor fapte. Adesea fraudă implică utilizarea înșelăciunii pentru a obține un câștig personal pentru sine sau pentru o terță parte, respectiv o pierdere pentru o altă parte.

Frauda nu are doar un impact financiar potențial, ea poate afecta și reputația unei organizații, acest lucru fiind de o importanță deosebită pentru o organizație responsabilă de gestionarea eficace și eficientă a fondurilor UE.

Elementul cheie care distinge frauda de neregulă este intenția.

Corupția reprezintă un abuz de putere în scopul obținerii unui câștig privat.

Conflictul de interese apare atunci când exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor unei persoane este compromisă din motive care implică familia, viața emoțională, afinitatea politică sau națională, interesul economic sau orice alt interes comun cu, de exemplu, un solicitant sau un beneficiar al fondurilor UE.

2. VALORILE FUNDAMENTALE ȘI PRINCIPIILE PROMOVATE

2.1. Valori fundamentale

- **Integritatea** – reprezintă promovarea responsabilității morale și profesionale a personalului ADR Vest, declararea oricăror interese personale care pot veni în contradicție cu exercitarea obiectivă a atribuțiilor de serviciu, precum și luarea măsurilor pentru evitarea situațiilor de conflict de interese;
- **Profesionalismul** – presupune îndeplinirea atribuțiilor și sarcinilor de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;
- **Imparțialitatea și independența** – înseamnă atitudinea obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea atribuțiilor;
- **Deschiderea și transparența** – presupune asigurarea accesului neîngrădit la informațiile de interes public, transparența procesului decizional, inclusiv în domeniul achizițiilor publice, precum și consultarea societății civile în cadrul acestui proces;
- **Obiectivitatea** – înseamnă asigurarea imparțialității și nediscriminării în întreaga activitate;
- **Prioritatea interesului public** – este datoria de a considera interesul public mai presus de orice alt interes; presupune neutilizarea funcției pentru obținerea de beneficii patrimoniale sau nepatrimoniale necuvenite;
- **Buna-credință** – reprezintă cinstea și corectitudinea în exercitarea atribuțiilor.

2.2. Principii

În continuare sunt prezentate principiile care ghidează abordarea strategică antifraudă și anticorupție a ADR Vest.

- **Principiul prevenirii corupției pe termen mediu și lung**, în baza căruia demersurile de prevenire a corupției fac obiectul unei abordări strategice, bine planificate și sustenabile.
- **Principiul răspunderii la cel mai înalt nivel de angajament**, potrivit căruia politicile de integritate nu vor fi eficiente dacă nu există un mesaj de sprijin clar dat de la nivelul cel mai înalt. Nivelul superior al conducerii trebuie să inițieze, să supravegheze și să coordoneze, prin puterea exemplului, punerea în aplicare a unei politici de respingere a corupției, recunoscând faptul că aceasta este contrară valorilor fundamentale ale integrității, transparenței și responsabilității și că subminează eficacitatea organizațională.
- **Principiul evaluării și gestionării riscurilor de corupție, generate de comportamente lipsite de integritate**, utilizat ca parte integrantă a procesului managerial desfășurat în cadrul agenției.
- **Principiul proporționalității în elaborarea și punerea în aplicare a măsurilor anticorupție**, conform căruia se elaborează și aplică proceduri și măsuri anticorupție adaptate la vulnerabilitățile instituționale și proporționale cu riscurile identificate, respectiv dimensionate în funcție de resursele și de complexitatea organizației.
- **Principiul prevenirii incidentelor de integritate**, potrivit căruia sunt necesare identificarea timpurie și înlăturarea în timp util a premiselor apariției faptelor de corupție. Trebuie să se dea dovadă de diligență în evaluarea partenerilor și contractorilor, să se evalueze riscurile de integritate asociate cu intrarea într-un parteneriat sau de contractare a unor acorduri. La stabilirea de relații contractuale, trebuie să se verifice dacă respectivele organizații au politici și proceduri care sunt în concordanță cu aceste principii și orientări.
- **Principiul comportamentului etic**, care presupune ca personalul agenției să acționeze într-o manieră responsabilă din punct de vedere etic, dând dovadă imparțialitate și obiectivitate, transparență, eficiență și eficacitate, responsabilitate și orientare către public.
- **Principiul responsabilității**, potrivit căruia angajații agenției răspund pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin în vederea prevenirii și combaterii corupției.

- **Principiul consultării societății civile și al dialogului social**, care impune transparența luării deciziilor și transparența rezultatelor obținute.
- **Principiul accesului neîngrădit la informațiile de interes public și al transparenței** în activitate.
- **Principiul cooperării și coerenței**, care vizează necesitatea cooperării cu instituțiile cu competențe în prevenirea și combaterea corupției.
- **Principiul calității activității**, în baza căruia activitățile din cadrul Agenției se raportează la standarde de calitate și la bune practici naționale și internaționale.

3. SCOPUL ȘI TEMELE PRINCIPALE ALE PROGRAMULUI

3.1. Scopul programului antifraudă și anticorupție

Scopul programului antifraudă și anticorupție este *prevenirea* fenomenului corupției la nivelul Agenției prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și instituțional, în vederea maximizării impactului măsurilor anticorupție.

Documentul este adresat tuturor angajaților ADR Vest.

Programul antifraudă și anticorupție prezintă *prioritățile și obiectivele*, precum și *măsurile și inițiativele* identificate ca remedii pentru riscurile și vulnerabilitățile instituționale la fraudă și corupție.

După cum se menționează în Strategia Națională Anticorupție, eforturile instituționale trebuie să se concentreze pe implementarea eficientă a standardelor anticorupție la nivel instituțional-administrativ, pe promovarea integrității la nivelul fiecărei organizații, având ca obiective: implementarea codurilor etice, îmbunătățirea mecanismelor de control administrativ și a celor de sancționare a abaterilor, precum și remedierea vulnerabilităților specifice.

Programul ADR Vest susține implementarea instrumentelor SNA, aplicarea *metodologiei de evaluare a riscurilor de corupție la nivelul agenției și monitorizarea implementării măsurilor anticorupție* prin intermediul inventarului măsurilor preventive anticorupție instituit în SNA și a celui propus în reglementările UE (*Ghidul EGESIF_14-0021 - Nota orientativă (CE) privind evaluarea riscului de fraudă. Măsuri eficiente și proporționale antifraudă* din 16.06.2014), asigurând stabilirea și adaptarea obiectivelor și măsurilor vizate la nivelul ADR Vest, în calitate de organism neguvernamental de utilitate publică.

Combinarea unei evaluări aprofundate a riscurilor de fraudă cu măsuri de prevenire și de detectare adecvate, conform procedurii privind gestionarea riscului de fraudă, precum și cu investigații bine coordonate și prompte efectuate de către organismele competente, poate să reducă în mod semnificativ *riscul de fraudă* și să ofere măsuri adecvate de *descurajare a fraudei*.

Planul de acțiune antifraudă și anticorupție cuprinde măsuri de intervenție care vizează prevenirea corupției, educația anticorupție și combaterea fenomenului de corupție, precum și detectarea, raportarea și corectarea situațiilor de fraudă și corupție.

3.2. Temele principale abordate în program

Programul reunește strategii pentru dezvoltarea unei culturi antifraudă, măsuri de transparență instituțională și de prevenire a corupției, reglementate de diverse acte normative, referitoare la:

- **Codul de conduită**, care reprezintă un set de reguli, valorile etice și principiile general acceptate

privind conduita.

- **Conflictele de interes**

Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției definește conflictul de interes ca fiind situația în care persoana care exercită o demnitate publică sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin potrivit Constituției României și altor acte normative.

Codul penal, în articolul 301 definește conflictul de interes de natură penală ca fiind folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane, fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act prin care s-a obținut un folos patrimonial pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori un afin până la gradul II inclusiv.

Existența unui conflict de interes de natură administrativă nu presupune obligatoriu existența unei fapte de corupție.

Apariția unui conflict între interesele personale și îndatoririle legale ale angajatului, fără ca acesta să fie rezolvat sau sancționat, poate avea ca rezultat corupția. Soluționarea conflictelor de interes vizează, în consecință, adoptarea deciziilor exclusiv în baza interesului public.

- **Funcțiile sensibile**

Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018 definește funcția sensibilă ca fiind funcția care prezintă un risc semnificativ de afectare a atingerii obiectivelor organizației prin utilizarea necorespunzătoare a resurselor umane, materiale, financiare și informaționale sau care prezintă un risc semnificativ de corupție sau fraudă. Conducătorul organizației dispune identificarea funcțiilor sensibile și stabilirea unei politici adecvate de gestionare a acestora prin elaborarea unor măsuri, astfel încât efectele negative asupra activităților desfășurate să fie minime.

- **Gestionarea riscurilor de fraudă**

Gestionarea riscurilor de fraudă la nivelul ADR Vest în calitate de *organism intermediar* pentru POR 2014 - 2020, PS 2021-2027, PTJ 2021-2027 și de autoritate de management pentru PR Vest 2021 – 2027 este reglementată prin procedura operațională privind gestionarea riscurilor, inclusiv a riscurilor de fraudă în cadrul ADR Vest.

În calitate de Autoritate de Management pentru PR Vest 2021-2027, la nivelul Direcției Generale Autoritate de Management PR Vest 2021-2027 și a structurilor suport din cadrul ADR Vest pentru implementarea PR Vest, se aplică și instrumentul de autoevaluare a riscurilor, inclusiv a riscurilor de fraudă (*bazat pe EGESIF_14-0021 - Nota orientativă (CE) privind evaluarea riscului de fraudă. Măsuri eficiente și proporționale antifraudă - adoptat la data de 16/06/2014*) care vizează în mod practic situațiile principale în care procesele cheie pentru punerea în aplicare a PR Vest 2021-2027 ar putea fi cele mai vulnerabile la manipularea de către persoane sau organizații frauduloase, inclusiv de criminalitate organizată, evaluarea probabilităților și a gravității situațiilor respective și instituirea de măsuri proporționale cu riscurile identificate pentru ADR Vest, în calitatea de Autoritate de Management.

- **Transparența și accesul la informații de interes public**

Conform *art. 31 alin. (1) din Constituția României*, dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit, iar potrivit dispozițiilor *alin. (2)* al aceluiași articol, autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

Accesul liber și neîngrădit la informația de interes public constituie, astfel cum stipulează și *art. 1 din Legea nr. 544/2001*, unul dintre principiile fundamentale ale relațiilor dintre persoane și autoritățile

publice, în conformitate cu Constituția României și cu documentele internaționale ratificate de Parlamentul României.

Accesul la informațiile de interes public reprezintă un drept al persoanelor, căruia îi corespunde obligația corelativă a autorităților și instituțiilor publice de a asigura exercitarea lui corespunzătoare. Orice persoană are dreptul să solicite și să obțină de la autoritățile și instituțiile publice informațiile de interes public, în condițiile reglementate de Legea nr. 544/2001, iar autoritățile și instituțiile publice sunt obligate să asigure persoanelor, la cererea acestora, informațiile de interes public solicitate în scris sau verbal.

Cerințele în materie de comunicare, transparență și vizibilitate reglementate în *Regulamentul (UE) 2021/1060* privesc:

- vizibilitatea sprijinului din fonduri și
- transparența execuției fondurilor și comunicarea cu privire la programe, prin publicarea pe un site de internet a informațiilor privind:
 - obiectivele, activitățile, posibilitățile de finanțare disponibile, precum și realizările programelor,
 - calendarul apelurilor de proiecte planificate și
 - lista proiectelor selectate pentru finanțare.

Transparența organizațională și decizională în cadrul unei organizații constituie instrumente optime în descurajarea și combaterea abuzurilor și a faptelor de corupție.

- ***Protecția avertizorului în interes public și încurajarea raportării faptelor de corupție***

Protecția avertizorului de interes public este reglementată în legislația națională a României de Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public, care transpune în legislația națională prevederile *Directivei (UE) 2019/1937 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii*.

4. POLITICA ANTIFRAUDĂ A AGENȚIEI PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ A REGIUNII VEST

Agencia pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest se angajează să mențină standarde legale, etice și morale înalte, să adere la principiile integrității, obiectivității și onestității și se opune fraudei și corupției în desfășurarea activităților sale. Toți membrii personalului împărtășesc acest angajament.

Agencia pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest formalizează și comunică, la nivel intern și extern, poziția sa oficială cu privire la fraudă și corupție, hotărârea de a preveni și a combate fraudă.

Obiectivele politicii antifraudă a ADR Vest sunt:

- promovarea unei culturi instituționale care să descurajeze activitățile frauduloase,
- facilitarea prevenirii și detectării fraudei, precum și
- dezvoltarea de proceduri de verificare și raportare a suspiciunilor de fraudă, care să asigure că aceste cazuri sunt tratate în timp util și în mod corespunzător.

Politica antifraudă este vizibilă, este pusă la dispoziția personalului ADR Vest pe intranet, fiind distribuită și tuturor noilor angajați. Este clar pentru membrii personalului că politica antifraudă este pusă în aplicare în mod activ, că este evaluată și actualizată periodic.

Angajamentul clar al ADR Vest pentru combaterea fraudei și a corupției transmite un mesaj clar oricărui potențial autor de fraudă, crește nivelul de conștientizare și implicare a personalului și colaboratorilor, influențând comportamentul și atitudinea acestora față de fraudă.

În calitate de autoritate de management, ADR Vest are o *politică de toleranță zero față de fraudă și corupție* și dispune de un sistem de control intern conceput pentru a preveni și detecta, în măsura în care

este posibil, actele de fraudă și a corecta impactul acestora, în cazul în care acestea au loc. În acest sens, Șeful Autorității de Management pentru PR Vest 2021-2027 va da o declarație de politică antifraudă, bazată pe Modelul de politică antifraudă – Anexa 3 la *EGESIF_14-0021 - Nota orientativă (CE) privind evaluarea riscului de fraudă. Măsurile eficiente și proporționale antifraudă - adoptat la data de 16/06/2014*, în vederea angajării Autorității de Management pentru PR Vest 2021-2027 cu privire la menținerea unor standarde înalte juridice, etice, morale și aderarea la principiile de integritate, obiectivitate, onestitate, precum și declararea unei toleranțe zero la fraudă și corupție în activitatea AM PR Vest.

4.1 Alocarea responsabilităților pentru prevenirea și combaterea fraudei

- Persoanele cu funcții de conducere sunt responsabile pentru gestionarea zilnică a riscurilor de fraudă și punerea în aplicare a planurilor de acțiune împotriva riscului de fraudă, respectiv pentru:
 - asigurarea existenței unui sistem adecvat de control intern în domeniul lor de responsabilitate;
 - prevenirea și detectarea fraudei;
 - asigurarea implementării acțiunilor preventive în caz de suspiciune de fraudă;
 - luarea de măsuri corective, inclusiv propunerea de sancțiuni.
- Personalul Agenției este responsabil pentru:
 - prevenirea și detectarea fraudei;
 - luarea de măsuri pentru prevenirea și sesizarea suspiciunilor de fraude;
 - notificarea cu privire la orice fraude suspectate în decursul evaluării și verificării proiectelor.
- În cadrul autorității de management, responsabilitatea pentru gestionarea riscului de fraudă și corupție o are *Grupa de evaluare a riscurilor de fraudă* constituită la nivelul ADR Vest, care:
 - efectuează revizuirile regulate ale riscului de fraudă;
 - stabilește o politică antifraudă eficientă și un plan de acțiune ca răspuns la riscul de fraudă;
 - asigură creșterea conștientizării personalului în privința fraudei și instruirea acestuia;
 - asigură, dacă este cazul, transmiterea suspiciunilor de fraudă către organele de investigație competente.

4.2 Măsurile antifraudă

Principalele măsuri antifraudă luate la nivelul ADR Vest:

- se asigură că personalul este conștient de riscurile de fraudă și primește instruire antifraudă;
- se efectuează o analiză amănunțită și promptă a tuturor riscurilor de fraudă și a cazurilor de fraudă suspectate sau care au avut loc, în vederea îmbunătățirii sistemului de management și control intern;
- se pun în aplicare măsuri antifraudă proporționale cu nivelul și gradul de relevanță a riscurilor identificate, bazate pe o evaluare amănunțită a riscului de fraudă;
- se utilizează instrumente IT (ex.: ARACHNE) pentru a identifica proiectele, beneficiarii, contractele și contractanții care ar putea fi expuși riscurilor de fraudă, conflicte de interese și nereguli.

4.3 Raportarea riscurilor și suspiciunilor de fraudă și asigurarea cooperării cu organismele implicate în domeniu

Sunt stabilite procedurile de raportare a fraudei, atât prin notificare, raportare și diseminare internă, cât și prin raportare și notificare externă.

Notificarea riscurilor/suspiciunilor de fraudă și diseminarea acestora la nivel intern

- *Ofițerii de risc* desemnați la nivelul ADR Vest asigură completarea și diseminarea internă a documentelor referitoare la riscurile identificate, la modul de desfășurare a procesului de gestionare a riscurilor, inclusiv a riscurilor de fraudă, la stadiul implementării măsurilor de control intern luate

pentru tratarea riscurilor.

- Personalul care notifică suspiciuni de nereguli sau fraude este protejat de represalii, conform prevederilor în materia *protecției avertizorilor de integritate*. din Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public.
- *Biroul Nereguli* furnizează conducerii compartimentelor ADR Vest, informații regulate în materie de fraudă și raportează rezultatele investigațiilor în cazurile de fraudă.

Raportarea riscurilor/suspiciunilor de fraudă în calitate de organism intermediar

- *Ofițerul de risc* transmite trimestrial ofițerului de risc de la nivelul AM POR 2014 – 2020: *Registrul riscurilor, Alertele de risc, Planurile de acțiune împotriva riscurilor, Fișele de urmărire a riscurilor și Minuta ședinței de analiză a riscurilor*.
- *Secretarul Grupei de Evaluare a Riscurilor de Fraudă ale OI POR 2014 - 2020* transmite semestrial secretarului Grupei de Evaluare a Riscurilor de Fraudă ale AM POR 2014 - 2020 *Raportul de monitorizare a stadiului implementării măsurilor de prevenire și combatere a riscurilor de fraudă identificate la nivelul Programului Operațional Regional 2014 – 2020*.
- *Responsabilul cu neregulile OI POR 2014 - 2020* transmite responsabilului cu neregulile AM POR 2014 - 2020 suspiciunile de neregulă/fraudă primite.

Raportarea riscurilor/suspiciunilor de fraudă în calitate de autoritate de management

- *Biroul Nereguli* din cadrul Direcției Generale Autoritate de Management PR Vest 2021 - 2027 a ADR Vest asigură investigarea suspiciunilor de neregulă/fraudă și informarea organelor competente în anchetarea potențialelor cazuri de fraudă și corupție.
- *Ofițerul antifraudă* din cadrul Grupei de evaluare a riscurilor de fraudă transmite documentele privind riscurile și planul de acțiune a implementării riscurilor de fraudă către structurile interne implicate și după caz asigură raportarea acestora către Autoritatea de Certificare și Plată.

Toate rapoartele sunt tratate cu cea mai strictă confidențialitate și în conformitate cu prevederile legii nr. 198/2018 privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 *privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date* și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor).

5. OBIECTIVELE ȘI MĂSURILE PROGRAMULUI ANTIFRAUDĂ ȘI ANTICORUPȚIE 2023 – 2027 AL ADR VEST

Sectorul managementului și gestionării implementării programelor finanțate din fonduri europene prezintă vulnerabilități specifice la fenomenul de corupție.

În scopul prevenirii manifestării acestor vulnerabilități, creșterii integrității personalului și reducerii riscurilor de corupție se impune luarea unor măsuri, se propun intervenții care se înscriu în cinci direcții principale:

1. Asigurarea unui mediu intern corect și integru în scopul prevenirii și reducerii impactului corupției;
2. Creșterea gradului de conștientizare și educație antifraudă și anticorupție;
3. Creșterea transparenței instituționale;
4. Combaterea corupției prin măsuri administrative;
5. Detectarea riscurilor și suspiciunilor de fraudă, raportarea și corectarea acestora.

OBIECTIVUL 1 - ASIGURAREA UNUI MEDIU INTERN CORECT ȘI INTEGRU ÎN SCOPUL REDUCERII IMPACTULUI CORUPȚIEI

Se acționează în vederea dezvoltării a unei culturi etice adecvate pentru a preîntâmpina orice justificare a unui comportament potențial fraudulos și a descuraja un asemenea comportament, cât și pentru creșterea angajamentului personalului.

Cultura antifraudă poate fi creată printr-o combinație de politici antifraudă, dar și prin utilizarea unor mecanisme și comportamente cu caracter general.

Personalului i se aduce la cunoștință misiunea ADR Vest, ca expresie clară a faptului că organizația depune eforturi pentru a îndeplini cele mai înalte standarde etice.

Managementul Agenției stabilește o cultură organizațională de *toleranță zero la corupție și fraudă*, exprimată în mod transparent în acțiunile pe care le întreprinde conducerea ADR Vest, atât în cadrul instituției, cât și în relația cu terții.

Se asigură un comportament etic prin comunicarea de la nivelul de conducere – *tone at the top* - a faptului că se așteaptă cel mai înalt standard de comportament moral din partea personalului și a beneficiarilor. Conducerea inițiază și coordonează punerea în aplicare a unei politici de respingere a corupției, prin puterea exemplului, subliniind faptul că fraudă și corupția sunt contrare valorilor fundamentale ale integrității, transparenței și responsabilității și că subminează eficacitatea organizațională.

Personalul respectă *Codul de conduită pentru angajații din cadrul ADR Vest* care conține cerințe și proceduri pentru declararea conflictului de interese, precum și responsabilitățile personalului privind respectarea politicii cadourilor și informațiilor confidențiale.

Se asigură recrutarea unui personal de calitate și se asigură protecția avertizorilor de integritate.

Pentru reducerea riscurilor de corupție generate de interacțiunea directă cu terții, se asigură procedurarea și digitalizarea proceselor.

Obiectivul demersurilor de asigurare a unui mediu intern corect și integru este ca personalul ADR Vest să dezvolte o cultură etică și să respecte principiile precum integritatea, obiectivitatea, responsabilitatea și onestitatea.

Măsuri:

- 1) Sensibilizarea personalului cu privire la principiile de etică, integritate și confidențialitate.
- 2) Dezvoltarea unei culturi etice pentru a combate orice potențială justificare a unui comportament fraudulos.
- 3) Stabilirea unei culturi organizaționale de toleranță zero la corupție și fraudă, exprimată în mod transparent, atât în cadrul instituției cât și în relația cu terții (*tone at the top*), în acțiunile pe care le întreprinde conducerea ADR Vest.
- 4) Consolidarea unui mediu care să asigure transparența și responsabilitatea personală și instituțională cu privire la aspectele legate de etica profesională și conflictul de interese.
- 5) Digitalizarea proceselor care pot fi automatizate, cu scopul de a reduce riscurile de corupție generate de interacțiunea directă cu terții.
- 6) Reglementarea activităților prin proceduri și utilizarea acestora în practică.

OBIECTIVUL 2 – CREȘTEREA GRADULUI DE CONȘTIENȚIZARE ȘI EDUCAȚIE ANTIFRAUDĂ ȘI ANTICORUPȚIE

Acest obiectiv se referă la informarea și sensibilizarea personalului, asigurarea înțelegerii domeniului și conștientizării riscurilor de fraudă, instruirea și formarea angajaților Agenției. Atingerea obiectivului

presupune derularea de activități cuprinzătoare de creștere a nivelului de sensibilizare și de instruire formală a personalului, precum și de dezvoltare a unei culturi etice.

Nivelul de sensibilizare se poate crește și prin intermediul unor căi mai puțin formale, cum ar fi elaborarea de buletine informative, utilizarea de postere etc.

Se documentează sesiuni de instruire și se pregătesc și diseminează personalului Agenției materiale privind etica și integritatea, conduita, confidențialitatea, conflictul de interese, neregula, fraudă și corupția.

Toți membrii personalului sunt instruiți cu privire la aspecte teoretice și practice antifraudă, atât pentru a le crește nivelul de sensibilizare cu privire la acest subiect, cât și pentru a-i sprijini să identifice și să abordeze cazurile de suspiciune de fraudă.

Măsuri:

- 1) Dezvoltarea de programe de formare, pregătire și perfecționare cu tematica anticorupție și antifraudă.
- 2) Diseminarea de ghiduri și materiale cu caracter informativ privind riscurile și consecințele faptelor de corupție sau ale incidentelor de integritate.
- 3) Organizarea și susținerea periodică de cursuri pentru personalul Agenției pe teme de etică și conduită morală, integritate și măsuri de prevenire și combatere a corupției.
- 4) Asigurarea participării angajaților la cursuri periodice privind normele etice și de integritate și măsurile de prevenire și combatere a corupției.
- 5) Utilizarea portalului Strategiei Naționale Anticorupție și a altor instrumente de informare (portalul OLAF, al Comisiei Europene etc.).

OBIECTIVUL 3 - CREȘTEREA TRANSPARENȚEI INSTITUȚIONALE

Obiectivul de creștere a transparenței instituționale se atinge prin sporirea gradului de disponibilitate a informațiilor publice puse la dispoziție de către Agenție, îmbunătățirea strategiilor de comunicare, asigurarea informării și publicității programelor de finanțare gestionate de ADR Vest, asigurarea comunicării privind programele și a vizibilității proiectelor finanțate.

Informațiile de interes larg se publică din proprie inițiativă și se transmit răspunsuri la solicitările de informații ale terților. Se elaborează și diseminează comunicate de presă și se transmit răspunsuri la solicitările mass-media.

Se asigură o comunicare coerentă privind programele de finanțare gestionate, accesibilă beneficiarilor și potențialilor beneficiari, mass-media, părților interesate și publicului larg, astfel încât să fie cunoscute măsurile de finanțare asigurate și beneficiile concrete generate de fonduri. Obiectivul acestei comunicării este facilitarea accesului cât mai multor oameni la informațiile relevante despre finanțarea europeană și la sporirea interesului general față de contribuția finanțării UE în dezvoltarea României.

Creșterea nivelului de transparență instituțională în utilizarea fondurilor europene implică creșterea nivelului de încredere a cetățenilor în beneficiile și impactul investițiilor realizate cu sprijinul fondurilor europene.

Măsuri:

- 1) Asigurarea respectării prevederilor privind accesul la informații de interes public și a celor privind transparența procesului decizional.
- 2) Îmbunătățirea comunicării și consolidarea dialogului și interacțiunii cu mass-media.
- 3) Asigurarea comunicării și promovării programelor de finanțare, precum și gestionarea paginilor web dedicate programelor de finanțare gestionate de ADR Vest.
- 4) Asigurarea consultării organizațiilor interesate și societății civile în cadrul proceselor de programare.
- 5) Elaborarea și publicarea de informații privind domeniul de activitate pe canalele social – media: website, Facebook, Twitter, Instagram, LinkedIn, YouTube etc.

OBIECTIVUL 4 - COMBATAREA CORUPȚIEI PRIN MĂSURI ADMINISTRATIVE

Obiectivul vizează consolidarea mecanismelor de control administrativ, dezvoltarea sistemului de control intern managerial și obținerea unui sistem solid de control intern, bazat pe o evaluare pro-activă, structurată și direcționată a riscurilor, inclusiv a celor de fraudă.

Cea mai puternică măsură de prevenire a fraudei este reducerea posibilității de comitere a fraudei și constă în conceperea și operarea unui sistem solid de control intern, care să vizeze atenuarea eficace a riscurilor identificate și care să fie proiectat proporțional cu aceste riscuri.

Angajații ADR Vest cu funcții de conducere sunt consiliați în domeniul managementului riscurilor, inclusiv a riscurilor de fraudă, precum și privind sistemul de control intern managerial.

Conducătorii compartimentelor agenției implementează măsurile de control intern managerial, avizează și aprobă documentele și întocmesc documente de control.

În cazul programelor de finanțare din fonduri europene, probabilitatea detectării unor cazuri potențiale de fraudă crește atunci când verificările administrative și la fața locului sunt de calitate și amănunțite, iar sistemul de gestionare și control al programului de finanțare respectă cerințele UE.

Măsuri:

- 1) Intensificarea activităților de evaluare a riscurilor generale și de implementare a sistemelor de control intern managerial, proporționale cu riscurile identificate, respectiv dimensionate în funcție de resursele și de complexitatea organizației.
- 2) Identificarea, analiza și evaluarea riscurilor de fraudă și corupție, respectiv a incidentelor de integritate, stabilirea și implementarea măsurilor de control preventiv și de detecție, adaptate la vulnerabilitățile instituționale și proporționale cu riscurile identificate, precum și monitorizarea și raportarea acestora.
- 3) Tratarea încălcărilor prevederilor regulamentelor, procedurilor, normelor și politicilor Agenției, respectiv standardelor etice și de conduită prin derularea de acțiuni și aplicarea de sancțiuni disciplinare cu caracter disuasiv.

OBIECTIVUL 5 – DETECTAREA RISCURILOR ȘI SUSPICIUNILOR DE FRAUDĂ, RAPORTAREA ȘI CORECTAREA ACESTORA

O cultură etică puternică, un sistem de control intern eficient și tehnicile de prevenire nu pot oferi o protecție absolută împotriva fraudei, prin urmare este nevoie de sisteme și mecanisme care să faciliteze detectarea comportamentului fraudulos în timp util.

În domeniul gestionării fondurilor europene, tehnicile de prevenire a fraudei includ utilizarea de proceduri analitice de depistare a proiectelor expuse la riscul de nereguli și de fraudă (de exemplu, instrumentul de extragere a datelor ARACHNE), precum și mecanisme de evaluare și raportare a riscurilor și suspiciunilor de neregulă/fraudă.

Se asigură canale de avertizare (cutie poștală, număr de telefon și adresă de e-mail) pentru depunerea diverselor sesizări, canale administrate echidistant și cu bună credință, care să garanteze siguranța și confidențialitatea persoanei care face notificarea.

Se aplică o procedură privind avertizorii de integritate, în scopul protejării identității angajaților care efectuează sesizări. Se asigură protecția celor care raportează o neregulă sau fraudă care prejudiciază interesul public, care demască fapte de corupție sau încălcări ale standardelor comunitare. Se facilitează depunerea sesizărilor fără riscul sau teama de a suferi represalii sau de a fi etichetat drept turnător.

Se asigură protecția persoanelor care fac obiectul sesizării, considerate nevinovate până la proba contrarie.

Se stabilesc mecanisme de utilizare a canalelor și de gestionare a avertizărilor primite. Mecanismele de gestionare a sesizărilor trebuie să îndeplinească anumite standarde, să permită asigurarea confirmării

primii sesizării, evaluarea acesteia și demararea investigației, respectiv informarea și confidențialitatea avertizorului.

Personalul care a fost implicat în gestionarea unui ciclu de finanțare din fonduri structurale are un rol important în detectarea potențialelor activități frauduloase și, ulterior, în luarea de măsuri împotriva acestora. În acest scop, se cultivă o mentalitate adecvată, fiind încurajată o atitudine sceptică și actualizarea cunoștințelor referitoare la semnalele de avertizare privind posibilele fraude.

Autoritatea de management implementează mecanisme de raportare a suspiciunilor de fraudă care să asigure coordonarea cu Autoritatea de Audit și cu organele de anchetă competente.

Autoritatea de management transmite suspiciunile de fraudă autorității competente în cercetare și sancționare, inclusiv autorităților anticorupție, dacă este cazul, și informează DLAF/OLAF. Organismul competent efectuează o evaluare pentru a stabili dacă trebuie deschisă o anchetă și dacă sunt necesare acțiuni de recuperare a debitelor și/sau de urmărire penală, după caz.

Autoritatea de management raportează Comisiei neregulile depistate, inclusiv cazurile de fraudă suspectate, precum și rezultatele măsurilor de combatere a fraudei.

Beneficiarii sunt informați cu privire la modul în care pot transmite la OLAF/DLAF orice informații deținute privind neregulile/fraudele.

ADR Vest se asigură că membrii personalului înțeleg unde pot raporta suspiciunile de comportament fraudulos, că au încredere în măsurile luate de conducere în ceea ce privește aceste suspiciuni, respectiv că au încredere că pot raporta în mod confidențial și că organizația nu tolerează represaliile împotriva membrilor personalului care raportează suspiciuni.

Măsuri:

- 1) Punerea la dispoziția personalului și a terților a unor canale de sesizare a riscurilor și suspiciunilor de fraudă.
- 2) Asigurarea protecției avertizorilor de integritate; asigurarea protecției angajaților care sesizează suspiciuni de fraudă sau presupuse incidente de integritate.
- 3) Asigurarea mecanismelor pentru întreprinderea de acțiuni subsecvente primirii notificărilor, respectiv gestionarea avertizărilor primite.
- 4) Dezvoltarea unei mentalități corespunzătoare în rândul personalului, de scepticism combinat cu conștientizarea în ceea ce privește semnalele de avertizare asupra unei fraude potențiale.
- 5) Punerea la dispoziția personalului a unei colecții de indicatori și semnale de alertă la fraudă.
- 6) Stabilirea și asigurarea cunoașterii mecanismelor de raportare a riscurilor și suspiciunilor de fraudă.
- 7) Recuperarea debitelor provenite din fraudă.

Întocmit,

Ileana SZAPLONCZAY

Șef Departament Juridic, Achiziții și Debite

Avizat,

Adrian MARICIUC

Director general adjunct

Avizat,

Georgiana RADAC

Director Direcția Generală Autoritatea de Management
Șef AM Programul Regional Vest 2021-2027